

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/692
KARAR NO : 2025/807
KARAR TR : 22/12/2025

ÖZET:Davacının satın aldığı araca ceza soruşturması kapsamında el konulmasında, trafik tescil denetimleri yetersiz kalan davalı idarenin kusurlu olduğu ileri sürülerek, maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesi gözetilerek ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : H. Ç.
Vekili : A. D.
Davalı : İçişleri Bakanlığı
Vekili : Av. İ. İ.
İhbar
Olunan : Ticaret Bakanlığı (Adli Yargıda)

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, müvekkilinin trafik kaydına güvenerek satın aldığı plaka numaralı ve WDB2010241A466117 şase numaralı 1989 model Mercedes marka aracın sahte evraklarla tescilinden dolayı, Karşıyaka 1. Ağır Ceza Mahkemesinin E.2013/298 ve K.2020/189 sayılı kararına istinaden müsadere edildiğinden bahisle, fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla aracın güncel değeri için fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik, 100 TL maddi ve 10.000 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek faizi ile ödenmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Ankara 14. Asliye Hukuk Mahkemesi 10/06/2025 tarih E.2024/248 K.2025/300 sayılı kararı ile, yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava şartı yokluğundan dolayı davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114/1.fıkra (b) bendine göre "Yargı yolunun caiz olması" dava şartı olarak öngörülmüştür. 115/1.fıkra gereğince mahkeme dava şartlarının mevcut olup olmadığını, davanın her aşamasında kendiliğinden araştırır. 2.fıkraya göre mahkeme dava şartı noksanlığını tespit ederse davanın usulden reddine karar verir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 110. maddesinin 1. fıkrasında, "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün

uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır” düzenlemesi bulunmaktadır.

Her ne kadar benzer davalara ilişkin Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarında, araçların tesciline ilişkin düzenlemenin 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun’da yer aldığı, aynı kanunun 110. maddesinde, bu kanundan kaynaklanan davalarda adli yargının görevli olduğunun belirtildiği gerekçesi ile adli yargının görevli olduğu yönünde bir kanaate varılmışsa da, Karayolları Trafik Kanunu’nun 110. maddesinde belirtilen “...bu kanundan kaynaklanan sorumluluk davaları” ifadesi ile aynı yasanın 85. maddesi ve devamında düzenlenen motorlu araçların işletilmesinden doğan zararlar nedeniyle hukuki sorumluluğun kastedildiği, oysa eldeki davada aracın tescili esnasında idarenin hizmet kusuru nedeniyle uğranılan zararın tazmininin talep edildiği, dava konusu uyuşmazlıkta, davacı adına kayıtlı araca, motor ve şasi numarasının değiştirilmesi gerekçesiyle yapılan el koyma ve trafik tescil kayıtlarına güvenilerek yapılan devir işleminde idarenin gerekli özeni göstermemesi sebebiyle kusurlu olduğu ileri sürülerek eldeki davanın açıldığı, dolayısıyla 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun 110. maddesine dayanılarak davanın adli yargıda görülmesinin mümkün olmadığı, nitekim Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 25. Hukuk Dairesi’nin 2022/218 Esas, 2023/788 Karar, 2023/2069 Esas, 2025/146 Karar sayılı ilamları ile de aynı hususa değinilerek benzer nitelikte karar verildiği, bu sebeple davanın idari yargıda görülmesi gerektiği kanaatine varıldığından davanın yargı yolu nedeniyle Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 114/1-b ve 115/2 maddeleri gereğince usulden reddine...”

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Ankara 24. İdare Mahkemesi 13/11/2025 tarih ve E.2025/1515 sayılı kararı** ile, 2247 sayılı Kanun’un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

“...Dava dosyasının incelenmesinden; davacı tarafındadan, "Kadıköy 8. Noterliği'nin 28/11/2000 tarih ve 35284 yevmiye numaralı plakalı Mercedes marka aracı satın aldığı, müvekkilinin trafik kaydına güvenerek noterden iyi niyetli olarak ve devletin resmi kayıtlarına güvenerek satın aldığı, ancak aracın sahte evraklarla tescil edildiğini için müsadere kararı verildiğini, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişiler tarafından turistik kolaylıklardan istifade edilerek "Taşıt Giriş Çıkış Formu" düzenlemek suretiyle yurda sokulan ancak kanuni yurtda kalma süresi içerisinde yurt dışı edilmeyen araçların Ankara ilinde sahte evraklar tanzim etmek sureti ile trafiğe tescil edildiğine dair Ankara Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü Mali Suçlar Büro Amirliği'ne yapılan ihbarlar üzerine Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca 2006/194801 sayılı dosya kapsamında soruşturma başlatıldığı, kendisine ait plakalı Mercedes marka aracın bu soruşturma kapsamında 08/11/2007 tarihinde Başkale Sulh Ceza Mahkemesi'nin 2007/1226 D.İş sayılı el koyma kararına istinaden el konularak Van Gümrük Müdürlüğü'ne teslim edildiği ve Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından E:2009/223 sayılı dosyası üzerinden ceza dava dosyası açıldığı, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nca aracın tescil dosya aslı Ankara Trafik Tescil Şube Müdürlüğü'nden alınarak yapılan incelemesinde; İstanbul Gayrettepe Trafik Tescil Şube Müdürlüğü'nden Mahir oğlu Bergama 1958 doğumlu H. B. adına plakada tescilliymiş gibi gösterildikten sonra H. B. 'in Karadeniz Ereğli 2. Noterliği'nin 08/09/2000 tarih ve 21813 yevmiye numaralı Kati Taşıt Satış Sözleşmesi'ne istinaden Hursit Bilgiç isimli şahsa satıldığı, B. S. isimli şahsın Karadeniz Ereğli 2. Noterliği'nin 08/09/2000 tarih ve 21814 yevmiye numara ile K. S. 'e vermiş olduğu vekaletnameye istinaden aracın plakaya K. S. tarafından B. S. isimli şahıs adına tescilinin yapıldığı, daha sonra B. S. isimli şahsın vekili

B. K. isimli şahıs tarafından Kadıköy 4. Noterliği'nin 28/11/2000 tarih ve 34713 yevmiye numara ile vermiş olduğu vekaletnameye istinaden Kadıköy 8. Noterliği'nin 28/11/2000 tarih ve 35284 yevmiye numaralı Satış Sözleşmesine istinaden B. S. vekili B. K. isimli şahıs tarafından H. Ç. isimli satışının yapıldığı, aracın halen H. Ç. isimli şahıs adına tescil kaydının devam ettiğinin tespit edildiği, plakalı araç için düzenlendiği görülen L-383933 seri numaralı motorlu araç tescil belgesinin 25/02/2000 tarihinde Beşiktaş İlçesine, K-199975 seri numaralı motorlu araç trafik belgesinin ise İstanbul iline tahsis edilmediği, her iki belgenin onaylayan kısmında bulunan 38138 sicil sayısının 08/08/1996-19/02/1998 tarihleri arasında Müdürlüklerinde görev yapan Başkomiser E. Ş. 'e ait olduğu, Müdürlüklerinde mevcut Motorlu Araç tescili ve Trafik Belgesi kayıt defterinin tetkikinde L-383933 seri numaralı motorlu araç tescil belgesinin ön yüzünde tescil sıra numarası olarak belirtilen 675923 sıra numarasında 34MNT19 plakalı 1983 model Renault marka araç kaydının mevcut olduğunun belirtildiği, Pol-Net araç tescil projesinde yapılan sorgulamada bu plakada araç kaydının olmadığına tetkik edildiği, Gayrettepe Trafik Tescil Şube Müdürlüğü'nden Ankara Trafik Tescil Şube Müdürlüğü'ne hitaben yazılmış görülen 19/09/2000 tarihli plaka sayısında H. B. adına kayıtlı 1989 model WDB2010241A466117 şase numaralı Mercedes marka otomobilin Ankara ilinde tescil edilmesinde sakınca olmadığını belirten yazının gönderildiğine dair faks ve giden evrak (Sakınca) kayıt defterinde 19/09/2000 tarihi itibari ile herhangi bir kayda rastlanılmadığı, plakalı araca tanzimli gözüken L-3839343 seri numaralı motorlu araç tescil belgesinin 2000 tarihinde, K-199975 seri numaralı motorlu araç trafik belgesinin ise İstanbul iline tahsisli belgelerden olmaması ve her iki belgelinde onaylayan kısmında bulunan 38138 sicil sayılı Başkomiser E. Ş. 'ün 19/02/1998 tarihine kadar Gayrettepe Trafik Tescil Şube Müdürlüğünde görev yapması sebebiyle Motorlu Araç Trafik ve Tescil Belgelerinin 03/02/1999 tarihinde onaylayamayacağı ve 675923 tescil sıra numarasında başka bir araç kaydın olması sebebi ile söz konusu kayıt tescil işleminin ve düzenlenen belgelerin usulsüz olarak haricen tanzim edildiği, dava konusu plakalı aracın B. S. 'nun Karadeniz Ereğli 4. Noterliği'nin 08/09/2000 tarih ve 21814 yevmiye numaralı ile K. S. 'e verildiğinden vekaletnamenin doğrulunun teyidi için Karadeniz Ereğli 2. Noterliği yapılan yazışmada; söz konusu vekaletnamenin Noterliklerince düzenlenmediğinin belirtilmesi üzerine vekaletnamenin sahte olarak düzenlendiği ve suça konu aracın Trafik Tesçil işlemleri sırasında kullanılan ve plakalı araç için H. B. adına düzenlenen 03/02/1999 tanzim tarihli Motorlu Araç Tesçil Belgesi ile Motorlu Araç Trafik Belgesi'nin Emniyet Genel Müdürlüğü Kriminal Polis Laboratuvarında incelenmesi sonucu düzenlenen 15/10/2008 tarihli Kriminal ekspertiz raporunda sahte mühür ile oluşturulmuş belgeler olduğu ve iğfal kabiliyetinin bulunduğu tespit ve rapor edildiğinin anlaşıldığı, aracı trafik kaydına güvenerek iyi niyetli ve devletin resmi kayıtlarına güvenerek satın aldığı, sahibi olduğu aracı 2007 yılından bu yana kullanamadığı, mahkeme tarafından araç için müsadere kararı verildiği, aracın artık kendi mülkiyetinden çıktığı, ancak müsadere kararı icra edilmediğinde aracın halen kendi adına kayıtlı olarak görüldüğü, tasarrufu ve kullanmak yetkisi kendinde olmayan araç için vergi borcu ile karşı karşıya kaldığı, vergi borçlarını ödeyemediğinden banka hesaplarına Maliye tarafından bloke konulduğu, Devletin taşıt siciline güvenerek iyi niyetli şekilde aracın mülkiyetini elde eden müvekkilinin aracının müsadere edilmesi nedeniyle zarara uğradığı" ileri sürülerek, taşıt sicilinin usulüne uygun olarak tutulmaması nedeniyle uğradığı zararın tazmini için fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 100,00-TL aracın güncel değeri ve 10.000,00-TL manevi tazminata hükmedilerek olay tarihinden itibaren işleyecek faiziyle birlikte davalı idareden tahsiline karar verilmesi talebiyle Ankara 14. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan davanın idari yargıda görülmesi gerektiği gerekçesiyle 10/06/2025 tarihli, E:2024/248 ve K:2025/300 sayılı görevsizlik kararı ile reddedilmesi üzerine, bu kez aynı taleple Mahkememizde bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 5. maddesinde; "İçişleri Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır: a) Araçları, bu Kanuna göre araçlarda bulundurulması gerekli belge

ve gereçleri, sürücüleri ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin kurallara uyup uymadığını, trafik düzenlemelerinin ve çeşitli tesislerin bu Kanun hükümlerine uygun olup olmadığını denetlemek. b) Duran ve akan trafiği düzenlemek ve yönetmek. c) El koyduğu trafik kazalarında trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek. d) Trafik suçu işleyenler hakkında tutanak düzenlemek, gerekli işlemleri yapmak ve takip etmek. e) Trafik kazası neticesinde hastalanan veya yaralananların bakımlarını sağlayacak tedbirlerin süratle alınmasına yardımcı olmak ve yakınlarına haber vermek. f) Araçların tescil işlemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek. g) Sürücülerin belgelerini vermek. h) Ülke çapında taşıtların ve sürücülerin sicillerini tutmak, bunlara ilişkin teknik ve hukuki değişiklikleri işlemek, işletmek, istatistiksel bilgileri toplamak ve değerlendirmek. i) Trafik kazalarının oluş nedenleri ile ilgili tüm unsurları kapsayan istatistik verileri ve bilgilerini toplamak, değerlendirmek, sonuçlarına göre gereken önlemlerin alınmasını sağlamak ve ilgili kuruluşlara teklifte bulunmak. j) Hasar tazminatı ödemelerini hızlandırmak amacıyla sigorta şirketlerince istenecek gerekli bilgi ve belgeleri vermek. k) Ayrıca bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmak. Sürücülere ait bilgilerde meydana gelebilecek değişiklikler ve araçlar üzerinde meydana gelebilecek teknik veya hukuki değişiklikler ile haciz, rehin, ihtiyati tedbir ve belge iptali gibi kısıtlayıcı şerhlerin; elektronik ortamda tutulan siciller üzerine işlenmesi ve kaldırılması işlemleri, bu değişiklik veya şerhlere karar veren yargı ve icra birimleri ile kamu kurum veya kuruluşları tarafından elektronik sistemle yapılabilir. Sürücü belgesi ve tescil işlemlerine esas teşkil edecek bilgiler, İçişleri Bakanlığı tarafından ilgili kamu kurum veya kuruluşlarından elektronik sistemle temin edilebilir veya kanunlardaki istisnalar hariç olmak üzere bu amaçla sınırlı olarak paylaşılabilir. Bu fıkra ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikte belirlenir. Bu maddedeki görev, yetki ve sorumluluklara ait diğer esaslar ile trafik kuruluşlarının, çalışma şekil ve şartları, görevlendirilecek personelin nitelikleri, seçimi, çalışma usulleri, görev, yetki ve sorumluluklarına ait esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir." 19. maddesinde; "Araç sahipleri araçlarını yönetmelikte belirtilen esaslara göre yetkili kuruluşa tescil ettirmek ve tescil belgesi almak zorundadırlar. Ancak: a) Tescil edildiği ülkenin tescil belgesi ve tescil plakası bulunan ve geçici olarak Türkiye'ye girmesine izin verilmiş olan araçlar, b) Tescil edildiği ülkenin tescil belgesi ve tescil plakası bulunan ikili ve çok taraflı anlaşmalara göre, Türkiye'de tescil zorunluluğundan muaf tutulmuş araçlar, c) Araç imal, ithal, ihraç edenlerin ve satıcılığını yapanların, ithal, ihraç, depolama, teşhir ve satış amacıyla geçici olarak bu işlere mahsus yerlerde maliki olarak bulundurdıkları motorlu araçlar. d) Tescil zorunluluğu bulunan motorlu taşıtlarla çekilenler ile 22 nci maddenin (c) bendine göre tescili gerekli görülenler hariç, bütün motorsuz taşıtlar, Bu hükmün dışındadır." "Araçların satış, devir ve tescili ile bu işlemlerle ilgili yetki ve sorumluluk" başlıklı 20. maddesinde; "Tescil süreleri, satış ve devirler, noterlerin sorumluluğu ile ilgili esaslar şunlardır: a) Araç sahipleri, 1. Tescili zorunlu ve ilk tescili yapılacak olan araçların satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde tescili için; bunların hurda durumuna gelmesi hâlinde ise bir ay içinde tescilin silinmesi için ilgili trafik tescil kuruluşuna veya Emniyet Genel Müdürlüğü'nün belirleyeceği kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine başvurmak, 2. Tescilin yapılması veya silinmesi için vergi kimlik numarası ile yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgeleri sağlamak, zorundadırlar. b) Araçların giriş işlemlerini yapan gümrük idareleri bu durumu 15 gün içinde araç sahiplerinin beyan ettikleri tescil kuruluşuna bildirmekle yükümlüdürler. c) Tescil belgesi, aracın başkasına satış veya devrine, hurdaya çıkarılmasına veya araçta, yönetmelikte belirtilen niteliklerin değişmesine kadar geçerli sayılır. d) Tescil edilmiş araçların her çeşit satış ve devirleri, satış ve devri yapılacak araçtan dolayı motorlu taşıtlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası ve trafik idari para cezası borcu bulunmadığının tespit edilmesi ve taşıt üzerinde satış ve/veya devri kısıtlayıcı herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmaması halinde, araç sahibi adına düzenlenmiş tescil belgesi veya trafik tescil kayıtları esas alınarak noterler tarafından yapılır. Noterler tarafından yapılmayan her çeşit satış ve devirler geçersizdir. Satış ve devir işlemi, siciline işlenmek

üzere üç işgünü içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu ile vergi dairesine bildirilir. Bu bildirimle birlikte alıcı adına trafik tescil işlemi gerçekleşmiş sayılır. Satış ve devir tarihi itibarıyla, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca eski malikin vergi mükellefiyeti sona erer, yeni malikin vergi mükellefiyeti başlar. Yapılan satış ve devir işlemi üzerine noterler tarafından yeni malik adına bir ay süreyle geçerli tescile ilişkin geçici belge düzenlenir. 197 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde yer alan sorumluluk hükümleri saklı kalmak kaydıyla, anılan maddede ve bu bentte yer alan isteme ve bildirmeleri elektronik ortamda yaptırmaya ve bu konuda yükümlülük getirmeye, elektronik bildirmelere ilişkin usul ve esasları belirlemeye Gelir İdaresi Başkanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü yetkili olup, bu kurumlar satış, devir ve tescile ilişkin işlemlerin gerçekleştirilmesi için gerekli elektronik veri akışını sağlarlar. Satış ve devir işlemlerini yapanlar, bu işlemler sırasında edindikleri bilgileri ifşa ettikleri takdirde Türk Ceza Kanununun 239 uncu maddesi uyarınca cezalandırılırlar. Satış ve devir işlemlerinin bildiriminden itibaren bir aylık süre içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu veya Emniyet Genel Müdürlüğünün uygun gördüğü kamu kurum veya kuruluşları tarafından yeni malik adına tescil belgesi düzenlenerek elden veya posta aracılığıyla teslim edilir. Tescil belgesinin bir ay içerisinde teslim edilememesi halinde yeni malike sorumluluk yüklenemez. (...) Haciz, müsadere, zapt, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle; icra müdürlükleri, vergi dairesi müdürlükleri, milli emlak müdürlükleri ile diğer yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından satışı yapılan araçların satış tutanağının bir örneği aracın kayıtlı olduğu trafik tescil kuruluşlarına üç işgünü içerisinde gönderilir. Aracı satın alanlar gerekli bilgi ve belgeleri sağlayarak ilgili trafik tescil kuruluşundan bir ay içerisinde adlarına tescil belgesi almak zorundadırlar. Alıcıların tescil belgesi almak için süresinde başvuramaları halinde bu araçları alıcıları adına re'sen kayıt ve tescil ettirmeye Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilidir. Bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye İçişleri ve Maliye Bakanlıkları yetkilidir..." "Belge ve plaka vermeye yetkili kuruluşlar" başlıklı 22. maddesinde; Yönetmelikte gösterilen esaslara göre, birinci fıkrada bentler halinde sayılan istisnalar haricinde kalan araçlara ilişkin tescile yönelik işlemlerin Emniyet Genel Müdürlüğü veya bağlı trafik tescil kuruluşlarınca yapılacağı, Emniyet Genel Müdürlüğünün ilk tescili yapılacak araçların tesciline esas teşkil edecek işlemleri elektronik ortamda bilgi paylaşımı yoluyla yapacağı, "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 110. maddesinde; "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır." hükümlerine yer verilmiştir.

Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir; "... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları

arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynıseyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2,125 ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir..." (26/12/2013 tarihli, E:2013/68 ve K:2013/165 sayılı kararı; R.G. 27/03/2014, Sayı: 28954)

Davacının satın aldığı hususi aracın, ceza soruşturması kapsamında el konulmasında trafik tescil denetimleri yetersiz kalan davalı idarenin kusurlu olduğu ileri sürülerek, uğramış olduğu maddi ve manevi zararın tazmini istemine ilişkin olan uyuşmazlıkta; davacının zararına sebebiyet veren eylemler her ne kadar dava dışı kişilerin hileli işlemleri ile idare yanıltılarak trafiğe tescilleri için gerekli işlemlerin hukuka aykırı şekilde gerçekleştirilmesi sebebiyle, idare çalışanlarının kusurundan kaynaklanan ve idari hizmetin kötü işlemesi kapsamında değerlendirilebilecek nitelikte eylemler ise de; davaya konu zarardan doğan sorumluluğun 2918 sayılı Kanun'un ve bu Kanun'un uygulanmasına yönelik Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin araçların tesciline ilişkin hükümlerine aykırı hareket edilmesinden kaynaklandığı, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde de, madde ayırımı yapılmaksızın 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümleneceğinin açıkça belirtildiği; bu düzenlemenin, genel idare esaslarına ilişkin sorumluluk hükümlerini düzenleyen diğer kanunlara nazaran özel nitelikte olduğu ve bu nedenle idare ajanlarının eylemlerinden kaynaklansa dahi davaya konu uyuşmazlıkta öncelikli olarak uygulanması gerekmektedir.

Nitekim, Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin 1. fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibarıyla görev konusunda verilmiş ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca tüm yargı merciilerince uyulması zorunlu bir karardır

Bu durumda; 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin anılan kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan sorumluluk davalarını kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğan sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır..."

5. Ankara 24. İdare Mahkemesi tarafından görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı, karayollarında, can ve mal güvenliğı yönünden trafik düzenini

sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemektir."

7. 2918 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsar.

Bu Kanun, karayollarında uygulanır. Ancak aksine bir hüküm yoksa;

a) Karayolu dışındaki alanlardan kamuya açık olanlar ile park, bahçe, park yeri, garaj, yolcu ve eşya terminali, servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu taşıt trafiği için faydalanılan yerler ile,

b) Erişme kontrollü karayolunda ve para ödenerek yararlanılan karayollarının kamuya açık kesimlerinde ve belirli bir karayolunun bağlantısını sağlayan deniz, göl ve akarsular üzerinde kamu hizmeti gören araçların, karayolu araçlarına ayrılan kısımlarında da,

Bu Kanun hükümleri uygulanır."

8. 2918 sayılı Kanun'un "İçişleri Bakanlığının görev ve yetkileri" başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(Başlığı ile Birlikte Değişik: 6/12/2019-7196/39 md.)

a) Araçları, bu Kanuna göre araçlarda bulundurulması gerekli belge ve gereçleri, sürücüleri ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin kurallara uyup uymadığını, trafik düzenlemelerinin ve çeşitli tesislerin bu Kanun hükümlerine uygun olup olmadığını denetlemek.

b) Duran ve akan trafiği düzenlemek ve yönetmek.

c) El koyduğu trafik kazalarında trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek.

d) Trafik suçu işleyenler hakkında tutanak düzenlemek, gerekli işlemleri yapmak ve takip etmek.

e) Trafik kazası neticesinde hastalanan veya yaralananların bakımlarını sağlayacak tedbirlerin süratle alınmasına yardımcı olmak ve yakınlarına haber vermek.

f) Araçların tescil işlemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek.

g) Sürücülerin belgelerini vermek.

h) Ülke çapında taşıtların ve sürücülerin sicillerini tutmak, bunlara ilişkin teknik ve hukuki değişiklikleri işlemek, işletmek, istatistiksel bilgileri toplamak ve değerlendirmek.

i) Trafik kazalarının oluş nedenleri ile ilgili tüm unsurları kapsayan istatistik verileri ve bilgilerini toplamak, değerlendirmek, sonuçlarına göre gereken önlemlerin alınmasını sağlamak ve ilgili kuruluşlara teklifte bulunmak.

j) Hasar tazminatı ödemelerini hızlandırmak amacıyla sigorta şirketlerince istenecek gerekli bilgi ve belgeleri vermek.

k) Ayrıca bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmak.

Sürücülere ait bilgilerde meydana gelebilecek değişiklikler ve araçlar üzerinde meydana gelebilecek teknik veya hukuki değişiklikler ile haciz, rehin, ihtiyati tedbir ve belge iptali gibi kısıtlayıcı şerhlerin; elektronik ortamda tutulan siciller üzerine işlenmesi ve kaldırılması işlemleri, bu değişiklik veya şerhlere karar veren yargı ve icra birimleri ile kamu kurum veya kuruluşları tarafından elektronik sistemle yapılabilir. Sürücü belgesi ve tescil işlemlerine esas teşkil edecek bilgiler, İçişleri Bakanlığı tarafından ilgili kamu kurum veya kuruluşlarından elektronik sistemle temin edilebilir veya kanunlardaki istisnalar hariç olmak üzere bu amaçla sınırlı olarak paylaşılabılır. Bu fıkra ile ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte belirlenir.

Bu maddedeki görev, yetki ve sorumluluklara ait diğer esaslar ile trafik kuruluşlarının, çalışma şekil ve şartları, görevlendirilecek personelin nitelikleri, seçimi, çalışma usulleri,

görev, yetki ve sorumluluklarına ait esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir."

9. 2918 sayılı Kanun'un "Tescil belgesi alma zorunluluğu" başlıklı 19. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"Araç sahipleri araçlarını yönetmelikte belirtilen esaslara göre yetkili kuruluşa tescil ettirmek ve tescil belgesi almak zorundadırlar. ..."

10. 2918 sayılı Kanun'un "Araçların satış, devir ve tescili ile bu işlemlerle ilgili yetki ve sorumluluk" başlıklı 20. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 18/1/1985 - KHK 245/7 md.; Değiştirilerek kabul: 28/3/1985-3176/7 md.)

Tescil süreleri, satış ve devirler, noterlerin sorumluluğu ile ilgili esaslar şunlardır:

a) Araç sahipleri,

1. (Değişik: 13/2/2011-6111/55 md.) Tescili zorunlu ve ilk tescili yapılacak olan araçların satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde tescili için; bunların hurda durumuna gelmesi hâlinde ise bir ay içinde tescilin silinmesi için ilgili trafik tescil kuruluşuna veya Emniyet Genel Müdürlüğünün belirleyeceği kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine başvurmak,

2. (Değişik: 2/4/1998 - 4358/3 md.) Tescilin yapılması veya silinmesi için vergi kimlik numarası ile yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgeleri sağlamak, zorundadırlar.

b) Araçların giriş işlemlerini yapan gümrük idareleri bu durumu 15 gün içinde araç sahiplerinin beyan ettikleri tescil kuruluşuna bildirmekle yükümlüdürler.

c) Tescil belgesi, aracın başkasına satış veya devrine, hurdaya çıkarılmasına veya araçta, yönetmelikte belirtilen niteliklerin değişmesine kadar geçerli sayılır.

d) (Değişik: 24/12/2009-5942/1 md.) Tescil edilmiş araçların her çeşit satış ve devirleri, satış ve devir yapılacak araçtan dolayı motorlu taşıtlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası ve trafik idari para cezası borcu bulunmadığının tespit edilmesi ve taşıt üzerinde satış ve/veya devri kısıtlayıcı herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmaması halinde, araç sahibi adına düzenlenmiş tescil belgesi veya trafik tescil kayıtları esas alınarak noterler tarafından yapılır. Noterler tarafından yapılmayan her çeşit satış ve devirler geçersizdir.

Satış ve devir işlemi, siciline işlenmek üzere üç işgünü içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu ile vergi dairesine bildirilir. Bu bildirimle birlikte alıcı adına trafik tescil işlemi gerçekleşmiş sayılır. Satış ve devir tarihi itibarıyla, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca eski malikin vergi mükellefiyeti sona erer, yeni malikin vergi mükellefiyeti başlar.

Yapılan satış ve devir işlemi üzerine noterler tarafından yeni malik adına bir ay süreyle geçerli tescile ilişkin geçici belge düzenlenir.

197 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde yer alan sorumluluk hükümleri saklı kalmak kaydıyla, anılan maddede ve bu bentte yer alan isteme ve bildirmeleri elektronik ortamda yaptırmaya ve bu konuda yükümlülük getirmeye, elektronik bildirmelere ilişkin usul ve esasları belirlemeye Gelir İdaresi Başkanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü yetkili olup, bu kurumlar satış, devir ve tescile ilişkin işlemlerin gerçekleştirilmesi için gerekli elektronik veri akışını sağlarlar. Satış ve devir işlemlerini yapanlar, bu işlemler sırasında edindikleri bilgileri ifşa ettikleri takdirde Türk Ceza Kanununun 239 uncu maddesi uyarınca cezalandırılırlar.

Satış ve devir işlemlerinin bildiriminden itibaren bir aylık süre içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu veya Emniyet Genel Müdürlüğünün uygun gördüğü kamu kurum veya kuruluşları tarafından yeni malik adına tescil belgesi düzenlenerek elden veya posta aracılığıyla teslim edilir. Tescil belgesinin bir ay içerisinde teslim edilememesi halinde yeni

malike sorumluluk yüklenemez.

(...)

Haciz, müsadere, zapt, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle; icra müdürlükleri, vergi dairesi müdürlükleri, milli emlak müdürlükleri ile diğer yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından satışı yapılan araçların satış tutanağının bir örneği aracın kayıtlı olduğu trafik tescil kuruluşlarına üç işgünü içerisinde gönderilir. Aracı satın alanlar gerekli bilgi ve belgeleri sağlayarak ilgili trafik tescil kuruluşundan bir ay içerisinde adlarına tescil belgesi almak zorundadırlar. Alıcıların tescil belgesi almak için süresinde başvurmamaları halinde bu araçları alıcıları adına re'sen kayıt ve tescil ettirmeye Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye İçişleri ve Maliye Bakanlıkları yetkilidir. ..."

11. 2918 sayılı Kanun'un "Belge ve plaka vermeye yetkili kuruluşlar" başlıklı 22. maddesinde; Yönetmelikte gösterilen esaslara göre, birinci fıkrada bentler halinde sayılan istisnalar haricinde kalan araçlara ilişkin tescile yönelik işlemlerin Emniyet Genel Müdürlüğü veya bağlı trafik tescil kuruluşlarınca yapılacağı, Emniyet Genel Müdürlüğünün ilk tescili yapılacak araçların tesciline esas teşkil edecek işlemleri elektronik ortamda bilgi paylaşımı yoluyla yapacağı düzenlenmiştir.

12. 2918 sayılı Kanun'un "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 110. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"(Değişik: 11/1/2011-6099/14 md.)

İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır."

13. 2918 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılmış olan Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 28. maddesinde "Araçların Tescil Mecburiyeti"; 29. maddesinde "Tescile Yetkili Kuruluşlar, Tescil İçin Müracaat Etme ve Bildirme Mecburiyeti ile Süreleri"; 30. maddesinde "Tescil İşlemleri Müşterek Hükümleri"; 31. maddesinde "Yeni Kayıt"; 32. maddesinde "Tescil Belgesi ve Geçerliliği"; 33. maddesinde "Motorlu araç trafik belgesi ve geçerliliği"; "Tescile Dair Diğer İşlemler" üst başlığı altındaki 36. maddesinde "Satış ve Devirler"; 37. maddesinde "Satış veya devir işlemi yapılan araçların tescil işlemleri"; 43. maddesinde "Çalınan araçlar hakkında yapılacak işlemler"; 44. maddesinde "Çalınan, kaybedilen, kullanılamaz hale gelen, bilgileri değişen belge ve plakalar" ile ilgili hususlar ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

14. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve

sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."

B. Yargı Kararı

15. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir:

"...Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözülmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözülmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir..." (26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/12/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hakim Şerife ÖZDOĞAN IŞIK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18 Dava, davacının satın aldığı hususi araca, ceza soruşturması kapsamında el konulmasında, trafik tescil denetimleri yetersiz kalan davalı idarenin kusurlu olduğu ileri sürülerek, uğramış olduğu maddi ve manevi zararın tazmini istemine ilişkindir .

19. Dava dosyasının incelenmesinden; davacı tarafından, Kadıköy 8. Noterliği'nin 28/11/2000 tarih ve 35284 yevmiye numaralı plakalı Mercedes marka aracın satın alındığı, ancak aracın sahte evraklarla tescil edildiği için müsadere kararı verildiği, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişiler tarafından turistik kolaylıklardan istifade edilerek "Taşıt Giriş Çıkış Formu" düzenlemek suretiyle yurda sokulan ancak kanuni yurtda kalma süresi içerisinde yurt dışı edilmeyen araçların Ankara ilinde sahte evraklar tanzim etmek sureti ile trafiğe tescil edildiğine dair Ankara Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü Mali Suçlar Büro Amirliğine yapılan ihbarlar üzerine, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca 2006/194801 sayılı dosya kapsamında soruşturma başlatıldığı, davacıya ait plakalı Mercedes marka aracın bu soruşturma kapsamında 08/11/2007 tarihinde Başkale Sulh Ceza Mahkemesinin 2007/1226 D.İş sayılı el koyma kararına istinaden el konularak Van Gümrük Müdürlüğüne teslim edildiği ve Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından E.2009/223 sayılı dosyası üzerinden ceza dava dosyası açıldığı, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nca aracın tescil dosya aslı Ankara Trafik Tescil Şube Müdürlüğünden alınarak yapılan incelemesinde; İstanbul Gayrettepe Trafik Tescil Şube Müdürlüğünden Mahir oğlu Bergama 1958 doğumlu H. B. adına plakada tescilliymiş gibi gösterildikten sonra; H. B. 'in Karadeniz Ereğli 2. Noterliği'nin 08/09/2000 tarih ve 21813 yevmiye numaralı Kati Taşıt Satış Sözleşmesine istinaden B. S. isimli şahsa satıldığı, B. S. isimli şahsın Karadeniz Ereğli 2. Noterliğinin 08/09/2000 tarih ve 21814 yevmiye numara ile K. S. 'e vermiş olduğu vekaletnameye istinaden aracın plakaya K. S. tarafından B. S. isimli şahıs adına tescilinin yapıldığı, daha sonra B. S. isimli şahsın vekili B. K. isimli şahıs tarafından Kadıköy 4. Noterliğinin 28/11/2000 tarih ve 34713 yevmiye numara ile vermiş olduğu vekaletnameye istinaden Kadıköy 8. Noterliğinin 28/11/2000 tarih ve 35284 yevmiye numaralı Satış Sözleşmesine istinaden B. S. vekili B. K. isimli şahıs tarafından H. Ç. isimli şahıs adına satışının yapıldığı, aracın halen H. Ç. isimli şahıs adına tescil kaydının devam ettiğinin tespit edildiği; konuyla ilgili olarak aracın plakaya nakil geldiği yer olan Gayrettepe Trafik Tescil Şube Müdürlüğü ile yapılan yazışmada; plakalı araç için düzenlendiği görülen L-383933 seri numaralı motorlu araç tescil belgesinin 25/02/2000 tarihinde Beşiktaş ilçesine, K-199975 seri numaralı motorlu araç trafik belgesinin ise İstanbul iline tahsis edilmediği, her iki belgenin onaylayan kısmında bulunan 38138 sicil sayısının 08/08/1996-19/02/1998 tarihleri arasında Müdürlüklerinde görev yapan Başkomiser E. Ş. 'e ait olduğu, Müdürlüklerinde mevcut Motorlu Araç tescili ve Trafik Belgesi kayıt defterinin tetkikinde L-383933 seri numaralı motorlu araç tescil belgesinin ön yüzünde tescil sıra numarası olarak belirtilen 675923 sıra numarasında 34 MNT 19 plakalı 1983 model Renault marka araç kaydının mevcut olduğunun belirtildiği, Pol-Net araç tescil projesinde yapılan sorgulamada bu plakada araç kaydının olmadığı tetkik edildiği, Gayrettepe Trafik Tescil Şube Müdürlüğünden Ankara Trafik Tescil Şube Müdürlüğüne hitaben yazılmış görülen

19/09/2000 tarihli plaka sayısında H. B. adına kayıtlı 1989 model WDB2010241A466117 şase numaralı Mercedes marka otomobilin Ankara ilinde tescil edilmesinde sakınca olmadığını belirten yazının gönderildiğine dair faks ve giden evrak (Sakınca) kayıt defterinde 19/09/2000 tarihi itibari ile herhangi bir kayda rastlanılmadığı, plakalı araca tanzimli gözüken L-3839343 seri numaralı motorlu araç tescil belgesinin 2000 tarihinde, K-199975 seri numaralı motorlu araç trafik belgesinin ise İstanbul iline tahsisli belgelerden olmaması ve her iki belgenin de onaylayan kısmında bulunan 38138 sicil sayılı Başkomiser E. Ş. 'ün 19/02/1998 tarihine kadar Gayrettepe Trafik Tescil Şube Müdürlüğünde görev yapması sebebiyle Motorlu Araç Trafik ve Tescil Belgelerinin 03/02/1999 tarihinde onaylayamayacağı ve 675923 tescil sıra numarasında başka bir araç kaydın olması sebebi ile söz konusu kayıt tescil işleminin ve düzenlenen belgelerin usulsüz olarak haricen tanzim edildiği, dava konusu plakalı aracın B. S. 'nun Karadeniz Ereğli 4. Noterliği'nin 08/09/2000 tarih ve 21814 yevmiye numaralı ile K. S. 'e verildiğinden vekaletnamenin doğruluğunun teyidi için Karadeniz Ereğli 2. Noterliği yapılan yazışmada; söz konusu vekaletnamenin Noterliklerince düzenlenmediğinin belirtilmesi üzerine, vekaletnamenin sahte olarak düzenlendiği ve suça konu aracın Trafik Tescil işlemleri sırasında kullanılan ve plakalı araç için H. B. adına düzenlenen 03/02/1999 tanzim tarihli Motorlu Araç Tescil Belgesi ile Motorlu Araç Trafik Belgesi'nin Emniyet Genel Müdürlüğü Kriminal Polis Laboratuvarında incelenmesi sonucu düzenlenen 15/10/2008 tarihli Kriminal ekspertiz raporunda sahte mühür ile oluşturulmuş belgeler olduğu ve işgal kabiliyetinin bulunduğu tespit ve rapor edildiğinin anlaşıldığı, davacının aracı trafik kaydına güvenerek iyi niyetli ve devletin resmi kayıtlarına güvenerek satın aldığı, sahibi olduğu aracı 2007 yılından bu yana kullanmadığı, mahkeme tarafından araç için müsadere kararı verildiği, aracın artık kendi mülkiyetinden çıktığı, ancak müsadere kararı icra edilmediğinde aracın halen kendi adına kayıtlı olarak görüldüğü, tasarrufu ve kullanmak yetkisi kendinde olmayan araç için vergi borcu ile karşı karşıya kaldığı, vergi borçlarını ödeyemediğinden banka hesaplarına Maliye tarafından bloke konulduğu, Devletin taşıt siciline güvenerek iyi niyetli şekilde aracın mülkiyetini elde eden davacının aracının müsadere edilmesi nedeniyle zarara uğradığı" ileri sürülerek, taşıt sicilinin usulüne uygun olarak tutulmaması nedeniyle uğradığı zararın tazmini için fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 100 TL aracın güncel değeri ve 10.000 TL manevi tazminata hükmedilerek olay tarihinden itibaren işleyecek faiziyle birlikte davalı idareden tahsili istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

20. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, Kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, başta Uyuşmazlık Mahkemesi olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

21. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan sorumluluk davalarını kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğan sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözülmesi gerektiği

sonucuna varılmıştır.

22. Her ne kadar, dava konusu olayda davacının zararına sebebiyet veren eylemler, dava dışı kişilerin hileli işlemleri ile idare yanıltılarak trafiğe tescilleri için gerekli işlemlerin hukuka aykırı şekilde gerçekleştirilmesi sebebiyle, idare çalışanlarının kusurundan kaynaklanan ve idari hizmetin kötü işlemesi kapsamında değerlendirilebilecek nitelikte eylemler ise de; davaya konu zarardan doğan sorumluluğun 2918 sayılı Kanun'un ve bu Kanun'un uygulanmasına yönelik Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin araçların tesciline ilişkin hükümlerine aykırı hareket edilmesinden kaynaklandığı, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde de, madde ayrımı yapılmaksızın 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümleneceğinin açıkça belirtildiği; bu düzenlemenin, genel idare esaslarına ilişkin sorumluluk hükümlerini düzenleyen diğer kanunlara nazaran özel nitelikte olduğu ve bu nedenle idare ajanlarının eylemlerinden kaynaklansa dahi davaya konu uyuşmazlıkta öncelikli olarak uygulanması gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 24. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Ankara 14. Asliye Hukuk Mahkemesinin 10/06/2025 tarih ve E.2024/248 K.2025/300 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 24. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Ankara 14. Asliye Hukuk Mahkemesinin 10/06/2025 tarih ve E.2024/248 K.2025/300 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

22/12/2025 tarihinde, Üyeler Ahmet ARSLAN ve Bilal ÇALIŞKAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞUYLA KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Bayram
ŞEN

Üye
Döndü Deniz
BİLİR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Uyuşmazlık Mahkemesinin 15/02/2016 tarihli, E.2015/926, K.2016/50 sayılı kararındaki karşı oy gerekçesinde belirtildiği gibi; "Uyuşmazlık, davacıya ait araca, emniyet yetkililerince el konulması üzerine uğranıldığı ileri sürülen maddi ve manevi zararın yasal faizi ile birlikte tazmini isteminden doğmuştur.

Adli ve İdari yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle oluşan olumsuz görev uyuşmazlığı üzerine sayın çoğunluk görüşü doğrultusunda "Uyuşmazlığın çözümünün 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesi gereğince adli yargının görev alanında bulunduğu" gerekçesiyle adli yargının görevli olduğuna karar verilmiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesine 6099 sayılı Kanun'la eklenen 1. fıkra ile "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanun'dan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır." hükmü getirilmiştir.

Eldeki uyuşmazlık ise anılan Kanun hükmü kapsamında kalmamaktadır. Zira, 2918 sayılı Kanun'un 85. maddesinde açıkça belirtildiği üzere Kanun motorlu araçların işletilmesinden doğan zararlar nedeniyle araç işletenin hukuki sorumluluğunu düzenlemektedir. Oysa ki somut uyuşmazlıkta davacı, resmi senetle satın aldığı araca emniyet yetkililerince el konulması sebebiyle uğradığı zararda davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğunu ileri sürmektedir.

Anayasa'nın 125. maddesinde; idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten sonra, son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmıştır.

İdare kural olarak yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar İdare Hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir.

İdarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişindeki nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya boşluk olarak tanımlanabilen hizmet kusuru; hizmetin kötü işlemesi, geç işlemesi veya hiç işlememesi hallerinde gerçekleşmekte ve idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açmaktadır.

Davalı kamu tüzel kişiliği olup; kural olarak, işlem ve eylemleri idari nitelik taşır. Somut olayda, bu davalının kanun ile kendilerine verilmiş bulunan görevleri gereği gibi yerine getirmedikleri ileri sürülmüştür. Görevin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesi hizmet kusuru niteliğindedir. İdare'nin hizmet kusurundan doğan zararlardan dolayı, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince İdare'ye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir.

Trafik tescil ve büro amirliği tarafından araç tesciline ilişkin olarak yapılan işlemlerin idari nitelikte olup hiç yapılmaması, geç yapılması ya da gereği gibi yapıp yapılmadığı hususunun idari yargı yerinin denetimine tabi bulunmasına göre 2577 sayılı İ.Y.U.K 2/1-b maddesinde sayılan dava çeşitlerinden olan eldeki tam yargı davasında uyuşmazlığın çözümünde idari yargı görevlidir.

Bu gerekçelerle uyuşmazlıkta Adli Yargıyı görevli kabul eden sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyoruz.

Üye
Ahmet ARSLAN

Üye
Bilal ÇALIŞKAN

